

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatvs
Tres spirituales**

Arias, Francisco

Coloniæ Agrippinæ, 1603

Cap. 6. Quod mortificatio corruptioni naturæ humanæ sit data loco
antidoti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59574](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59574)

MORTIFICATIONE. 313

ut qui similes ex fuissent in vita, similes quoque existerent in gloria.

CAPVT. VI.

Quod corruptioni natura humana ex peccato secuta loco antidoti data sit mortificatio.

QVO rectius intelligamus mortificationis necessitatem, agendum hoc loco erit de perfectione & integritate tam naturali quam supernaturali, in qua Deus naturam nostram initio mundi condidit: ac item de corruptione & prauitate quæ lapsu Adæ protoplasti secuta: deum quemadmodum diuina adiuuante gratia per mortificationem natura deprauata reparatur. **Q**UANTO Deus initio mundi hominem fecit, pro immensa sua sapientia & bonitate, integrum & omnibus partibus absolutum condidit, sic ut vires & facultates inferiores sine difficultate vili parerent superioribus, & superiores DEO: idque effecit Deus be. *Eccl. c. 7. S. Tho. p. 1.* nescio nobilissimorum donorum gratia sua, & iustitiæ originalis, qui 9.94 bus corpus æquè ac animam pro diuina sua prouidentia & sapientia

tia exornauit. In hoc statu, quem vo-
 camus Innocentiæ & iustitię origina-
 lis, homo præditus erat clara Dei O.M.
 notitia, non ea quidem, qua nunc beati
 perficiuntur in altera vita, sed in suo
 genere maxima. Inerat siquidem, mēti
 eius summa quædam puritas, natura-
 lium omnium rerum scientia, quæ ra-
 tiocinatione humana vnquam com-
 prehendi queunt, ac etiam supernatu-
 raliū tanta, quanta necessaria erat ad
 consequendam fælicitatem æternam.
 Sed nec corpus, aut vllæ facultates in-
 feriores eum impediabant, quo mi-
 nus finem suum assequeretur. In esse
 etis naturalibus rerū creatarum &
 supernaturalibus gratiæ, maiestatem,
 omnipotentiam, sapientiam, bonitatē
 & pulcritudinem, aliasque Dei perfe-
 ctiones agnoscebat, atq; in eius amo-
 rem, nulla ratiocinatione vel de-
 monstratione, quod tamen nunc fit,
 antegressa, accendebatur.

ANGELOS natura spirituales, essi se-
 cundum essentiam propriam, inuici-
 nō posset, eo modo quo se mutuo in-
 tuentur; cognoscebat tamen clariori
 excellentiorique modo, quàm nos, &
 ob pu-

MORTIFICATIONE. 274

ob puritatem cordis eximiam, altissi-
mamque cognitionem, qua illi ser-
uata conformis, familiariter cum eisdem
conuersabatur. Voluntas quoque eius
mirifice vtrique notitiæ & naturali &
supernaturali respondebat, ac imprimis
diuine voluntati, à qua nunquam,
quam diu in illo staret, ne la-
tum quidem vnguem etiam in mi-
nis rebus discessit. Habebat quoque
facultates partis sentientis rationi om-
nino subiectas, ac pariter corpus a-
nimæ, sic vt neque membra, neque vllæ
animi potentiæ rationem perturbaret
aut affligerent.

S. Tho. p. 1.
q. 95.

Domitus insuper erat omnium a-
nimantium, vt quantumuis natura
feroces & terribiles ad nutum ei parerent.
Plantis item terræ omnibusque
feminibus pro arbitrio suo utebatur,
vt eum fructum ferrent, quem ille vo-
luisse. Quod ad corpus eius attinet,
erat homo in illo statu immortalis,
corruptionis expers, & ab omnibus
rebus noxijs immunis: non quod in-
esset ei forma vel qualitas aliqua quæ
eum redderet, vti dotes in beatis, im-
mortalem, sed quod animo eius di-
uinitus

S. Tho. ib.
q. 96. &
97.

215 TRACTAVS DE SVI

unitus communicata essetis quedā,
 qua corpus à morbis & morte vindica-
 re posset. Poterat enim solis paradisi
 fructibus, ac imprimis illo arboris vi-
 tæ reparare & restaurare, quicquid
 diuturnitate temporis & ciborum va-
 rietate de pristino corporis vigore de-
 cessisset: atque, vt in eius potestate
 erat beneficio huius virtutis se mor-
 ti eximere, sic & factum fuisset, quam-
 diu ratio Deo subiecta permanisset.

Hic ordo tam admirandus homi-
 nis, profectus est ex gratia & iustitia o-
 riginali, in qua conditus est. Gratia ef-
 ficiebat, vt pars animæ superior Deo
 tanquam vltimo fini supernaturali &
 beatifico se subijceret, omniaq; eius o-
 pera essent Deo grata, ac vitæ æternæ
 meritoria. Iustitia verò originalis, quate-
 nus distinguebatur à gratia, efficiebat,
 vt ratio superior Deo se subijceret tan-
 quā vltimo fini naturali, hoc est, tanquā
 creatori & auctori totius naturæ, ac vt
 omnes inferiores animi vires & facul-
 tates, ipsumque corpus parerent animæ
 & rationi, sicut dictū est. Quāquā nō
 nulli iustitiæ originalis effectus qua-
 dantenus naturæ hominis debiti sunt.

§. Tho. 12.
 q. 109. a. 2.
 et 3. et Ca.
 191. ib.

cum

MORTIFICATIONE. 276

cum enim homo sit rationis particeps,
ipsamque rationem à Deo consecutus sit, con-
gruens profectò erat, ut nec facultas ei
deesset rationem in omnibus diuine vo-
luntati subiiciendi, tanquam naturę auctoris.
Sicut omnes inferiores animi & corpo-
ris vires eo usque subditę sunt rationi,
ut eius imperio nequaquam reluctari
queant. Atque hæc appellatur natura sa-
na & integra, in cuius statu homo ob-
tinere poterat, quicquid naturę humanę
conueniens erat, ac quicquid ratio natu-
ralis bene ordinata postulare potuisset.
Etsi fatendum est, non satis fuisse homi-
ni, instructum esse præsidij eiusmodi
naturalibus: corpus enim, quanquam
nondum peccato inquinatum, tamē pro-
clive fuisset ad patienda quædam rationi
aduersa. Sed opus erat naturam ornari
& firmari aliquo dono gratuito, cuius
beneficio sæper rationi obsequeretur;
quonia limites naturę non excede-
bat, inter naturalia dona annumerari
debet; & hoc dono adiuta natura, dici-
tur sana & integra. Huic iustitia origi-
nalis addebat perfectionem quædam huius
ordinis, & subiectionis inferiorum virium
sub superioribus, sic prorsus, ut quædum
anima subiecta esset Deo, nunquam de-

ficere posset. Gratia verò adiungebat
ordinem ad finem supernaturalem, &
æternæ gloriæ meritum.

Posita hac doctrina, quæ cum divi-
na Scriptura sanctorumque Patrum
sententijs congruit, nec à ratione ab-
horret, liquidius apparet, quantum
vulnus inflictum sit naturæ per pec-
catum, si consideremus in homine ca-
tantum, quæ habuit antequam à gra-
tia perficeretur, de qua loquimur. Na-
tura enim humana, quoniam ratione
& intelligentia instructa est, impellit
hominem ut amet & amplectatur, quæ
bona sunt, & rationi consentanea, in
ijsque delectetur, ac ut quamque rem
pro dignitate sua & merito estimet, ac
præstantiora minus præstantibus an-
teponat. & tamen experientia quoti-
diana docet potius contra fieri, ut op-
tima quæque & rationi congruentia
cecu nimis ardua refugiat & oderit, pes-
sima autem velut facilia & voluptatis
plena amplectatur. Bonas quidem illa
externa corporis & fortunæ, ut sanita-
tem, fortitudinem, pulchritudinem,
victum, vestes, opes magno loco ha-
bet, & ardenti cupiditate eorum flagrat,
nec

MORTIFICATIONE. 218

nec in ijs procurandis & accumulandis vllum modum & finem ponit. Bona verò interna in animo sita, vt sunt virtutes, bona opera, vitam conuenienter rationi actam, parui parui facit, nulloque eorum desiderio tenetur, nullum laborem pro illis acquirendis impendit, imò tanquam parum grata & iucunda respuit & fastidit.

Ratio quoque postulat, vt seruus promptè obsequatur suo Domino, & ab eo se gubernari, velut instrumentū à suo agente principali, patiatur. quare cum corpus sit instrumentum & minister animæ, ratio dicitur, illud parere debere animi iussis. Et tamen re ipsa nunc experimur fieri contrarium, nēpe, carnem aduersari rationi, & membra corporis insurgere contra imperium spiritus, corpusque ipsum, quod adiumento animæ esse debebat ad vitam conuenienter rationi ducendam, potius est impedimento, & capitales quasi inimicitias fouere in spiritum. Ad hæc natura spiritualis, qua homo est ornatus, nō obscure declarat ipsa, conditum esse ad fruendum bonis sublimibus & celestibus: mentem enim

habet,

habet, qua Deum O. M. & cognosce-
re & amare possit, ac tandem eo tan-
quam summo bono, & beatitudine
extrema perfrui & oblectari. Idem re-
cta & erecta in cælum eius statura a-
pertè significat, nimirum nō esse cum
conditum, vt cætera animalia, ad hæc
vilis & terrena, sed ad spiritalia & cœ-
lestia possidenda. Et tamen omnia
deprehendimus nunc in homine esse
contraria, totus enim addictus est vo-
luptatibus terrenis, haud secus, quàm
si in numerum brutorum animantium
esset relatus.

Eadem præterea ratio exigit, vt in-
strumentum duratione exæquet pri-
mariū agens, aut certè eiusmodi, vt
perditum de integro instirui vel renou-
uari queat: alioquin omnis agēcis vit-
tus inanis foret, & natura quippiam
efficeret frustra. Cum igitur corpus
sit animæ instrumentum, eiusque in
agendo comes, ac talis naturæ, vt cor-
ruptū ab interitu vindicari nō possit,
rationi naturali consentaneum erat, vt
animæ immortali & æternæ, corpus
quoque immortale & æternum adiū-
geretur, aut certè eiusmodi, q̄ viani
m. a. b.

MORTIFICATIONE. 220

ma ab interitu seruari posset. Verum
contra accidit, vt saepe numero cor-
pus deficiat & occumbat, cum a-
nimus inuitum viuendi facere coepe-
rit. Atque haec est natura humanae
corruptio, & morbus eius grauissi-
mus experientia ipsa liquido notus.
Vnde duo documenta haurire licet.

Alterum est, nos vna cum natura hu-
mana noxae originalis haeredes factos.
Deus siquidem, ut perfecta sunt o-
pera, nunquam condidisset hominem
cum hac labe & corruptela, si nulla pra-
cessisset culpa: minimumque ea in-
tegritate naturam ornasset nostram,
qua congruenter rationi naturali vitam
traduceret. Si enim ceteris animantibus,
omnibusque creaturis ea adiumenta
impertiuisset, quae ad vitam eorum naturae
conuenientem tolerandam attinebant,
cur homini, eius causa illa omnia
condita fuere, ea denegasset? Vnde se-
quitur eam solam esse veri Dei legem,
quae hanc corruptionem & noxam e-
iusque medelam, quod sola fuit lex
Christiana, patefacit. Alterum docu-
mentum est, quod hinc discamus, qui-
bus praesidijs, diuina adiuuante gratia,
cor-

corruptionem hanc tollere, & naturæ integritatem ac salutem resarcire, si non omni ex parte. quoad passiones, quod in hac vita fieri non potest, saltem quadantenus, eas coercendo & reprimendo, possemus.

CAPVT VII.

Quod beneficio mortificationis, deus in gratia adiuti, magna parte naturæ corruptelam, ex peccato conseruatam, sanare possimus.

Ratio & ars hæc generalem morbis omnibus præscribunt medicinam, applicare, nimirum, contraria, hoc est, plus æquo frigidis calida, humidis sicca, &c. vt hoc antidoto humores ad symmetriam quãdam traducantur. Morbus & corruptela naturæ nostræ in hoc consistit, quod animus noster amore proprio, & cupiditatibus carnis addictus, plus æquo inhiat perfruendis voluptatibus & delicijs corporalibus, ambiat honores & imperia in alios, congerendis opibus studeat, summamque libertatem, qua faciat, quicquid collibuerit, affectet. Remedium huic morbo curando præscri-